

EXAKTA

Die **EXAKTA** arbeitet als einäugige Spiegelreflex selbstverständlich parallaxenfrei! Ganz gleich, ob Normalobjektiv, Zusatzobjektiv, Mikrozwiseinstück (Abb. 2) oder Verlängerungstube für Nahaufnahmen (Abb. 4): das aufrechtstehende Mattscheibenbild gibt die genaue Kontrolle über Bild- und Tiefenschärfe stets ohne besonderes Zusatzgerät.

Auch das übrige Zubehör — die gekuppelte Vakublitzauslösung (Abb. 1), Spezialkassetten (Abb. 3), das Reproduktionsgestell (Abb. 5) u. a. m. — steigert die Vielseitigkeit der Exakta noch ganz erheblich und erschließt dem Fachmann und dem Amateur fast unbegrenzte Aufnahmemöglichkeiten.

Aufgabe: Durchschneiden genau und kostengünstig!

Ihagee
KAMERAWERK
STEENBERGEN & CO.
Dresden-Striesen 766

Reklame fra 1938.

Ud over et omfattende objektivprogram, satsede Ihagee fra starten på at skabe et kamerasystem, der kunne tage konkurrencen op med Leica og Contax, specielt hvad angik teknisk og videnskabelig fotografi. Da en del af det nødvendige udstyr i form af reprostativ, mellemringer og mikroskopforsats kunne overføres fra Standard-Exakta, eksisterede der stort set fra starten alt nødvendigt tilbehør til både mikro- og makrofotografering, idet det jo blandt andet er inden for disse fotografiske områder, at spejlreflekskameraet har sit store fortrin i forhold til målsøgerkameraerne. Hovedbudskabet i den viste annonce er da også, at med Exakta arbejder man selvfølgelig parallaxefrit. Det tidlige mikro- og makroudstyr må nok betegnes som mindre raffineret end det tilsvarende udstyr til Leica og Contax, men det var dette tidlige Exakta-udstyr, der dannede grundlag for den udvikling af

systemtilbehøret, der senere i 1950'erne gjorde Exakta-systemet til et af de mest alsidige og værdsatte kamerasystemer.

Den første Kine-Exakta model fra 1936 er, som vist på forsiden af "Objektiv" nr. 74, forsynet med en rund lup. Da man med den runde lup kun kunne se det centrale område af matskiven, blev kameraet allerede samme år forsynet med en rektangulær lup, der gjorde det muligt at se en noget større del af matskiven. Kameraer med den runde lup er relativt sjældne, hvilket måske især skyldes, at fabrikken senere for et meget beskedent beløb tilbød at udskifte den runde lup med den nye type. Ud over disse to hovedvarianter fra perioden før krigen, kan også nævnes den variant, hvor navnet, som vist på billedet, er stavet med c i stedet for k: Kine Exacta. Det er den almindelige opfattelse, at

EXAKTA

MR. WILL POTTER
HEMELIN W 18
PARANDEURSTR. 20
DRESDEN

14. Januar 1938

Ihagee-Kamerawerk
Dresden.

Kino-Exakta-Kamera

Sehr geehrte Herrrent
Bevor ich mir meine Kino-Exakta-Kamera kaufte, habe ich sorgfältig die verschiedenen Kleinbild-Kameras auf dem Markt geprüft und festgestellt, dass die Kino-Exakta für alle Gebiete am besten geeignet ist. Nun, nachdem ich sechs Monate mit der Kamera arbeite, kann ich zu meinem Vergnügen feststellen, dass das Urteil durch den praktischen Gebrauch der Kamera seine Bestätigung findet.

Ob der Fotograf schöne Landschaftsaufnahmen, Sportwilder, Interieurs oder Nachtaufnahmen herstellen will - die Kino-Exakta ist die ideale Kamera, weil ihre lichtstarken Objektive und der vielseitige Schlitzverschluss sie befähigen, einfach alles in Bild festzuhalten.

Ich habe besonders gefunden, dass man sie sehr gut zur Herstellung von Reproduktionen benutzen kann. Sie war für mich von sehr großem Nutzen, dass ich mit der Kino-Exakta ohne Mühe und Zeitverlust Fußballen, Diagramme, Tabellen und Illustrationen aufnehmen konnte. Es ist nicht übertrieben, wenn man die Kino-Exakta als

Wohlschickungsroll
die Beste der Kleinbild-Kameras anspricht.

ALFRED MANSKE

Schwabentendler
Kleinbildkamera den 15. November

In des
Ihagee-Kamerawerk
Steenbergen & Co.
Dresden A 19

Seit dem 1. Juli 1937 bin ich im Besitze einer Kino-Exakta Nr. 483896 mit Ienar 2,8 Nr. 1057043.

Ich möchte Ihnen hiermit meine vollste Zufriedenheit und Dankbarkeit über die von Ihnen geschaffene Präzisionskamera ausdrücken. Trotzdem ich auf photographischem Gebiet ständiger Jauling war, wollte ich nicht erst eine billige, hochwertige Kleinbildkamera sein, sondern es sollte gleich eine existierendes Kleinbild-Kameramodelle erschweren mir anfangs die Auswahl.

Auf der Ausstellung "Gebt mir vier Jahre Zeit" hatte ich Gelegenheit, Ihre Exakta-Modelle zu sehen und man wüste ich, das die Kino-Exakta die ideale Kleinbildkamera ist. Sie ist ein Wunderwerk der Präzision und dabei doch sehr einfach zu handhaben. Je sich mit der Arbeitsweise der Kino-Exakta vertraut gemacht hat, kann Höchstleistungen auf jedem photographischen Gebiet mit ihr vollbringen. An ihr ist nichts besonders hervorzuheben, alles ist erstklassig. Das forschen besonders die schnelle Schussbereitschaft, der Schlitzverschluss mit seinen vielseitigen Einstellmöglichkeiten, das zuverlässige Vorlaufwerk, die Möglichkeit schnellen Objektivwechsels und vor allem die Scharfstellleistung bei gleichzeitiger Kontrolle der Tiefenschärfe. Die Auswahl des günstigen Bildausschnittes unter vollständiger Vermeidung der Parallaxe läßt sich nur mit der einkuppigen Spiegelreflex absolut genau vornehmen.

Mit Deutschen Gruß

Alfred Manske

THE HARMONY DRUG STORE, LTD.
BARRF, ALBERTA, CANADA

October 22, 1937

Ihagee Kamerawerk,
Steenbergen & Co.,
Dresden A 19,
Germany.

Dear Sirs:-

This will acknowledge with thanks the receipt of our Kino Exakta (no. 43260) on October 4th. We were more than satisfied with both the appearance and performance of this remarkable camera. We are sure that it will more than fulfill our expectations.

We are contemplating the establishment of a separate photographic store during the summer of 1939. We can assure you that your product will be featured exclusively.

Yours very truly,

THE HARMONY DRUG STORE
By *[Signature]*

Direktionen for Ihagee Kamerawerk modtog ofte begejstrede breve om Exakta-kameraets tekniske anvendelighed.

UN SERVICE DE PUBLICITE RAPIDE ET SUR

BRUXELLES LE 9-9-1937
24, RUE DES COLONNES

Ihagee Kamerawerk
Steenbergen & Co.
Schwandener Strasse 24
Dresden A 19

Messieurs,

Nous avons l'avantage de vous signaler que les résultats que nous avons obtenus grâce à votre appareil "EXAKTA" sont excellents. La visée directe par miroir évite les erreurs habituelles et l'obroir positif donne aux clichés une rare perfection. La technique impeccable, le format agréable et le maniement facile sont d'autres avantages précieux qui nous donnent le désir d'acquiescer un deuxième appareil "KINE - EXAKTA", ce qui est la meilleure preuve de notre entière satisfaction.

Veuillez agréer, Messieurs, avec nos félicitations, l'expression de nos sentiments distingués.

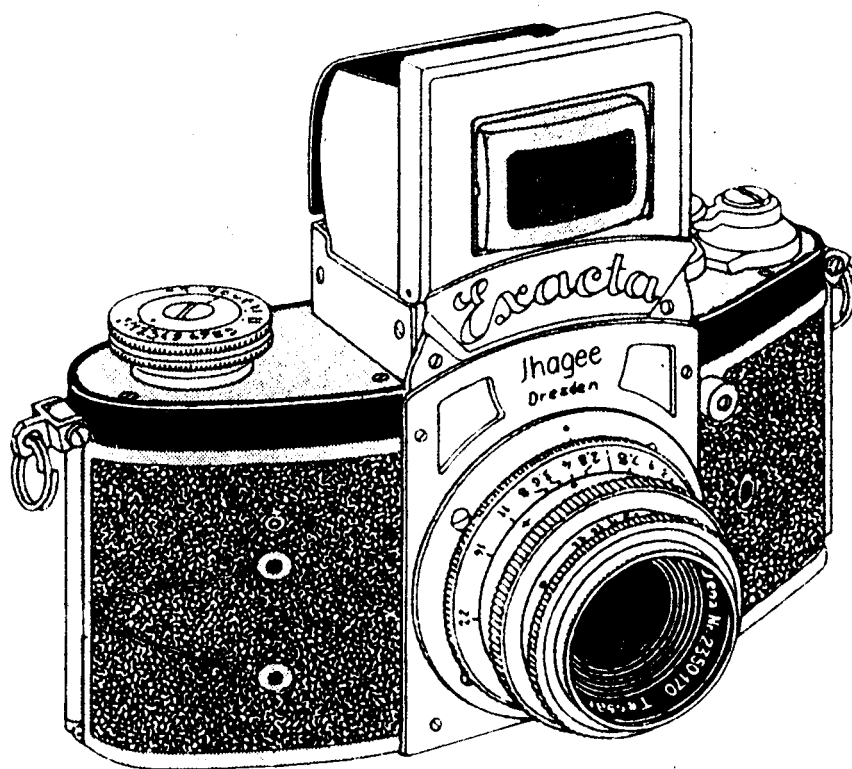
S.A. Service Publicité
L'Administrateur-Délégué

[Signature]
H.K. de la Mer

TEL. BRUXELLES 17.14.19 (2 lignes)
BOITE DU COMMERCE - 2ème étage

Bureau de la Société Centrale de Belgique
24, RUE MOYENNE DU PARC, 3 - BRUXELLES

COMPTE CHEQUES POSTAUX 19982
CODE TELEGR. : A. E. C. P. - BRUXELLES

Kine Exakta, 1937.

denne variant var bestemt for det amerikanske marked, men en del af disse kameraer er havnet i Frankrig, hvor bogstavet k i navnet også har virket fremmed. Kine-Exakta var synkroniseret fra starten ved hjælp af den topolede Vakublitz-forbindelse. I 1938 kom en model, hvor Vakublitz-kontakten, for at opnå en mere stabil kontakt, blev forsynet med gevindbøsning.

Normal produktion af Kine-Exakta fandt sted frem til marts 1940. Herefter blev også Ihagee pålagt at ændre produktionen til krigsmateriel og fremstillede herefter især navigationsudstyr. I perioden fra april 1940-1943 blev der dog (ifølge Richard Hummel) fremstillet ca. 400 eksemplarer af Kine-Exakta især til brug for krigsjournalister. I perioden 1936-1943 blev der i alt fremstillet 38.500 eksemplarer af Kine-Exakta. Til sammenligning kan nævnes, at der i stort set samme periode i alt fremstilledes ca. 100.000 eksemplarer af Contax II og III. Hvad prisen angår, kostede i Tyskland i 1939 et Kine-Exakta med Zeiss Biotar 2,0/58 mm 345,- RM, medens et Contax II med Sonnar 2,0/50 mm til sammenligning kostede 450,- RM.

I mellemtiden havde Johan Steenbergen i 1942 forladt Tyskland og var taget til USA. Vel i første omgang ud fra en formodning om at han, især da hans kone var af jødisk afstamning, ikke igen ville være i stand til at vende tilbage til Tyskland, senere, sikkert på grund af, at Dresden kom til at ligge i den sovjetiske besættelseszone, søgte han uden held i sin tid i USA at gøre amerikanske producenter interesserede i at starte en licensproduktion af Exakta. En af henvendelserne var til Eastman Kodak Company i Rochester, der dog, som det fremgår af det viste brev, høfligt, men bestemt afviste hans tilbud.

Som det har været omtalt i en tidligere artikel i Objektiv, blev fabrikken totalt ødelagt under de allieredes luftangreb på Dresden i februar 1945. Selvom dette kunne have været afslutningen på produktionen af Exakta, kom produktionen forbavsende hurtigt i gang igen. Det ville tage lang tid at gøre den totalt ødelagte fabrik i Schandauer Strasse anvendelig igen - den skulle bygges op fra grunden. Derimod fik Ihagee allerede i april 1945 anvist en kun delvist ødelagt fabriksbygning i Bla-

EASTMAN KODAK COMPANY
ROCHESTER 4. N. Y.

December 4, 1945

Mr. Johan Steenbergen
c/o Netherlands Embassy
Washington, D. C.

Dear Mr. Steenbergen:

We have considered carefully the proposal in your letter of November 11 offering us a license to manufacture the Exakta Camera or a license under certain U. S. patents enumerated therein. We have considered this proposition very carefully and under present circumstances we are not interested in this proposition. We have at the present time several cameras as well as other equipment in the design stage which will give us a reasonably complete and well integrated line.

We appreciate, however, your giving us this opportunity. Inasmuch as you stated in your letter of November 11 that you expected to leave the country shortly thereafter, we are sending a copy of this letter to Mr. Walter E. Drobisch in San Francisco.

Yours very truly,

Vice-President

AStuber:JLT
cc: Mr. Walter E. Drobisch

Høfligt, men bestemt afviste Kodak Steenbergens tilbud.

sewitzer Strasse, en gammel tobaksfabrik, der i øvrigt under krigen havde været benyttet af Zeiss Ikon. Den 22. maj kunne oprydnings- og byggearbejdet gå i gang her, og allerede i august 1945 kunne produktionen af Kine-Exakta genoptages i den nye fabriksbygning. Fra 1945-1948 produceres ca. 35.000 eksemplarer af kameraet. Et imponerende antal, der næsten svarede til hele førkrigsproduktionen. Det skal dog huskes, at medens Ihagee før krigen havde et meget bredt produktsortiment, koncentrerede man sig efter krigen om udelukkende at fremstille SLR-kameraer - og i første omgang kun Kine-Exakta.

Af den samlede produktion på de 35.000 gik cirka halvdelen til Sovjetunionen som krigsskadeerstatninger. Allerede i begyndelsen af 1946 havde Ihagee nemlig fået en "ordre" fra den sovjetiske militæradministration i Tyskland på levering af 20.000 Kine-Exakta som krigsskadeerstatning. En sådan "handel" foregik på den måde, at materialerne blev fremskaffet om nødvendigt med militæradmini-

strationens hjælp. Ihagee producerede kameraerne, og de tyske myndigheder (delstaten Sachsen) betalte omkostningerne. Men selvom det var tyskerne selv, der jo skulle betale hele gildet, var produktionen af krigsskadeerstatninger en stor fordel for den enkelte fabrik, der derved fik tilført ressourcer, som den ellers ikke ville have haft til rådighed. Ud over de kameraer, der gik til krigsskadeerstatning, leveredes yderligere ca. 14.000 eksemplarer som almindelig eksport til Sovjetunionen. Derimod var eksporten til de vestlige lande i de første efterkrigsår forsvindende lille. Da Kine-Exakta imidlertid også i denne periode kunne købes på det amerikanske marked, må en del af de samlede leverancer til Sovjetunionen være gået til reeksport til Vesten. Ca. halvdelen af de Kine-Exakta, der blev fremstillet efter krigen, er forsynet med en frontplade, hvor navnet, ligesom på en del af førkrigsproduktionen, er stavet Exacta. Disse kameraer udgjorde tidligere en meget eftersøgt variant, og i mange år troede man, at netop denne variant var fremstillet med henblik på reeksport til det amerikanske marked. Efter åbningen mod øst er det imidlertid, som med så mange andre tidligere sjældenheder, strømmet ind med disse kameraer til de vestlige markeder, blandt andet med det resultat, at prisen er faldet drastisk. Hovedparten af disse kameraer synes således alligevel at være gået til det sovjetiske marked. Det er i øvrigt let at kende forskel på før- og efterkrigsversionen af c-modellen. Efterkrigsversionen har en lukkertid på 1/5 sekund mod 1/10 sekund på førkrigsversionen.

I 1949 kom Kine-Exakta II som den første nye model siden kameraets lancering i 1936. Kine-Exakta II kendes lettest ved som det eneste Exakta at have en sortlakeret bajonetting. Derudover havde denne model blandt andet en større lup, der gør det muligt at betragte hele søgerbilledet. Samtidig med fremkomsten af Kine-Exakta II lancerede Carl Zeiss Jena en løs prismesøger, der let kan monteres i rammen til fortsat fast indbyggede lyskaksøger. Denne løsning er dog ikke ideel, da, som det ses på billedet, prismet er placeret temmelig højt i forhold til matskiven, hvilket resulterer i et noget formindsket søgerbillede. Der blev fremstillet i alt ca. 18.000 Kine-Exakta II, hvoraf hovedparten stadig gik til Sovjetunionen - enten som resten af krigsskadeerstatningerne eller som normal eksport. Krigsskadeleverancerne ophørte i

Der Prismenaufsatz ZUR KINE-EXAKTA

das langerwartete Ergänzungsgerät
zum Umkehren des Mattscheibenbildes

ist jetzt lieferbar!

Wenden Sie sich, bitte,
sofort an Ihren Photohändler

Kine Exakta II med Carl Zeiss Jena prismesøger, 1949.

Litteratur:

Hans-Martin Brandt: *Das Photo-Objektiv*, Vieweg, Braunschweig, 1956.

Gerhard Isert: *Kine-Exakta-Praxis, ein Lehrbuch für Echte Spiegelreflex-Fotografie*, Gerhard Isert Verlag, Halle (Saale), 1937.

Rudolf Kingslake: *A History of the Photographic Lens*, Academic Press, San Diego, 1989.

Siegfried Oehlinger: *Rationelle Mikro-Fotografie mit der Exakta*, Gerhard Isert Verlag, Halle (Saale), 1937.

Patrice-Hervé Pont: *Objectifs Angénieux*, Fotosaga, Neuilly, 1996.

Ihagee Kamerawerk Steenberg & Co.: *Ihagee-Kameras*, Dresden, 1939 (Ihagees hovedkatalog fra juni 1939).

Derudover henvises til litteraturlisten i "Objektiv" nr. 74, side 17.

1949, men da var "ordren" på de 20.000 Kine-Exakta også opfyldt.

I 1950 kom Exakta Varex som den første egentlige nyskabelse siden 1936. Medens Kine-Exakta var verdens første SLR-kamera, var Exakta Varex verdens første SLR-kamera med udskiftelig søger. Herom berettes i en senere artikel.